
GAUDEO
John Carter Brown
Library
Brown University

see Muller, Catalogue
Cartographie, 1912
5098.

INSTRUCTIE
VOOR DE
EERSTE GEZAGVOERDERS

Op de Schepen der

NEDERLANDSCHE OOST INDISCHE COMPAGNIE,

Waar in alle de ordres, door de Vergadering van de Zeventienen gearresteert, wegens de Huyshouding op de Schepen, zoo in de Havens, als geduurende de Reize, zyn by een gevoegt.

Te AMSTERDAM,

By ADRIAAN WOR, Drukker van de Ed. Ed. Heeren Representanten van zyne *Doorlugtige Hoogheit* en verdere Heeren Bewinthebberen van de Oost Indische Compagnie. *Met Privilegie.*

INSTRUCTIE en REGLEMENT voor de Eerste Gezagvoerders op de Schepen van de NEDERLANDSCHE OOST INDISCHE COMPAGNIE, om zig daar na, zoo in de Havens deezer Landen, als op de Reize naar, en in Indië te reguleeren.

1.

O dra het Volk ende Officieren zullen aan Boort gekomen zyn, zal de Eerste Gezagvoerder ordre stellen, dat het Schip dagelyks word opgeruymt, de noodige Cardoezen en Patroonen worden gevult, de geschut Rollen gemaakt en aangeplakt, en alles zoodanig word geschikt, even als of men reets in volle Zee was, zullende ook in deeze dagen voor de Monstering, zoo veel de tyt toelaat, bezorgen, dat het volk in de behandeling van de Zeilen, het Geschut en Hantgeweer, en alle verdere Scheeps exercitien en dienst word bekwaam gemaakt, onder het welke niet zal worden verzuymt, om zoo by dage als nagte een looze Allarm te laaten maaken, om ieder slagvaardig te doen zyn, en zullen daar toe eenige kleine Cardoesjes met een vierde van het ordinaire kruyt worden gevult, om daar meede Vuur te doen geeven, en het Volk dus bekwaam te maaken in het spoedig laden en lossen van het Kanon en Hantgeweer.

Ordre op de Huyshouding voor de Monstering.
In de Ordre voor de Capiteins, geresolveert by de Vergadering der 17^{en}. 28 Augusti 1742.

2.

MAar na de Monstering en bepaalden Zeildag, zullen ook boven dien, alle huyslyke bestellingen een aanvang neemen, even als of men in volle Zee ware, al was het ook, dat men nog eenige dagen op den Wint moest wagten, also verstaan wordt, dat na de Monstering, de Zeildag zal worden vast gestelt, op welken dan alles zal moeten gereet zyn, om voor te komen alle desordres, die veroorzaakt worden, wanneer veele dingen tot het moment dat men te Zee gaat, worden uytgestelt, en zal niemant, na den bepaalden Zeildag, toegelaaten zyn, zig van Boort te begeeven.

Wat te doen na de Monstering. volgens de Ordre der Capiteins als vooren.

3.

Ordre by een Oorlogs Alarm. Instructie als boven.

WAnneer het roepen van den voorschreeven Allarm geschiedt, zal een ieder zig terstont op zyn (by de Schutrolle aangeweezen) post begeeven, te weeten: de Eerste Gezagvoerder op het Halfdek of overal; de Eerste Lieutenant of Opperstuurman op de Bak; de Tweede Lieutenant of Onderstuurman in de Kuyl; de Derdewaaken by het Nagthuys; de Quartiermeesters aan het Roer; de Constapel en Maats over al; en de andere Onderofficieren, als Commandeurs by het Canon, of waar de Eerste Gezagvoerder zal goet vinden.

4.

Ordre by het roepen van OVER AL. Instructie als boven.

MAar wanneer in volle Zee, buyten gemelden Allarm OVER AL wordt geroepen, wanneer het geheele Scheepsvolk wordt vereischt, zal de Eerste Gezagvoerder zig begeeven voor het Nagthuys; de Eerste Lieutenant of de Opperstuurman op de Bak; de Tweede Lieutenant of de Onderstuurman in de Kuyl; de Derdewaaken ter weder zyde op de Schavotjes, en alle de Onderofficieren, die tot geen anderen dienst op die tyt zyn geschikt, by de Brassen en Schooten stellen, en zullen gemelde Officieren dit niet alleen hebben te observeeren, maar ook naauwkeurig op het Commando van de Eersten Gezagvoerder hebben te letten, en zyne ordres naar behooren promtlyk te volvoeren, op pœne, dat die geen, die zig daar tegen opposeert, naar bevinding van zaaken door den Scheepsraat zal worden gecalangeert, en gestraft naar de ordre, by den Artikelbrief vast gestelt.

5.

Ordre op het nazien der Instructien in de Scheeps doos, en ordre op het uitdeelen der Rantsoenen bezetten den posten volgens. Instructie als boven. En by de origineele Acte geresolveert.

MEt den aanvang der Reize zal de Eerste Gezagvoerder de bevelen inzien en naar komen, die hem by de Zeilagie ordre, en andere Instructien in de Scheepsdooze zyn ter hant gestelt, en volgens dien bezorgen, dat de Uytkyken en andere Posten worden bezet, het Loot op de gronden worde gebruykt en dat by het uitdeelen der Rantsoenen, het welk om de maant, 14 of ook wel 8 dagen kan geschieden, altoos nevens de Deks Officieren, een der Lieutenants of de Opperstuurman, of Onderstuurman worde gestelt, om zoo wel als de Bottelier aantekening te houden van het geen wordt verstrekt, om alle misslagen en fraudes voor te komen, zullen-

de

de van gelyke de Eerste Gezagvoerder by het uitgeeven van het drink en Koks Water, en het uitdeelen der gekookte spyze bezorgen, dat nevens een van de Deks Officieren, ook een der Derdewaaken worde gestelt, om te zien, of alles wel en behoorlyk wordt verdeelt, om dus verzeekert te zyn, dat ordentlyk daar mede wordt omgegaan, en zullen de Quartiermeesters geordonneert worden, te letten, dat niets word vermorst, of over Boord geworpen of vertreeden, maar het geen niet verorbert wordt, ten gebruyke van het Vee word bewaart.

6.

Ordre op de Raporten en voor de Wagt hebbende Eerste Officieren.

Instructie als boven.

DE Eerste Gezagvoerder zal bezorgen, dat van alles wat op het Schip komt voor te vallen, behoorlyk rapport aan den Wagthebbenden Eersten Officier worde gedaan, en dat raport door den zelven aan hem word mede gedeelt, in dier voegen als hy hem zal gelasten, dog by buijig Weêr, in het minderen of bergen van Zeilen, of by het ontdekken van Lant of droogten en andere zaaken van hooge pressance, en nootzaaklykheit, die geen uytstel van rapport konnen lyden, zal de gemelde Wagt hebbende Eerste Officier gelast worden, niet van zyn post te gaan, maar in dat geval iemant anders aan den Eersten Gezagvoerder af te zenden, om hem deswege rapport te doen, en zyne ordre op dat subject te verzoeken, welke zig dan aanstonts op de Wagt zal laaten vinden, en zal het verder aan den Gezagvoerder staan, in hoe verre hy den Wagthebbenden Officier (buyten deeze gemelde nootzaaklykheit) de vryheit zal laaten van Zeil te meerderen of te verminderen.

7.

Ordre op het stellen der Wagten zoo in Zee, als op Compagnies of een vreemde Reede.

Instructie als boven.

WAnneer op de Reize eenige vreemde Reede mogt worden aangedaan, zal de Eerste Gezagvoerder bezorgen, dat de ordinaire Wagten worden gecontinueert by quartieren, even of men in volle Zee was, dog op een Reede van de Compagnie, zal men konnen volstaan met eenige Manschap af te tellen, die genoeg is, om de noodige Wagt en toezigt te houden, dog zal niet te min altoos en waar het zoude mogen weezen, een van de Lieutenants en Stuurlieden aan Boort, en eenige van de Deks Officiers by beurten op de Wagt moeten zyn,

 en

en indien men op een Compagnies Reede vertuyt leggende, het Tuyanker heeft geligt, zullen even als in Zee, de ordinaire Quartierwagten weder ingaan, het welk zoo lange zal geschieden, als men voor een Anker legt.

8.

Ordre wegens het vaaren met Schuyt en Barkassen, en het naar de Wal gaan. Instructie als boven.

DOg wyl de Eerste Lieutenant of Opperstuurman op den dag het ruim waarneemen moet, zal dezelve van deeze Wagt verschoont blyven, gelyk ook wanneer eenige boodschap met de Schuyt zal moeten worden gedaan, het welk door den tweeden Lieutenant of Onderstuurman, zal moeten geschieden, blyvende de laatste nevens den Derdewaak verpligt, om met de Barkas of Boot te vaaren, zoo als by de Compagnie altoos gebruyklyk is geweest, en zal met deeze Schuyt of Boot of eenige andere Vaartuygen, niemant, van de minsten tot de meesten, die tot het Schip behoort, zig naar de Wal begeeven, buyten permissie of ordre van den Eersten Gezagvoerder, op pœne van als moetwillig te worden gestraft; gelyk ook de Eerste Gezagvoerder zelf, op de Caabsche, of een andere Reede arriveerende, daar de Schepen moeten worden vertuyt, niet van Boort zal mogen gaan, eer dat het Schip behoorlyk vertuyt is, naar de ordre, by de Compagnie vast gestelt.

9.

Ordre op de Nagt en Dag Ronden. Instructie als boven.

DE Eerste Gezagvoerder zal bezorgen, dat geduurende de Reize, van het opzetten der Wagt af, alle twee uuren de Ronde tusschen Deks door de Quartiermeesters en de Corporaals van de Soldaten worde gedaan, als mede dat, door de Constapelsmaat, de Poorten en het Kanon worden bezigtigt, welke laatste ronde, by hart Weder, alle uuren zal moeten geschieden, en waar van naar de bevinding rapport aan den Wagt hebbenden Eersten Officier zal worden gedaan.

Zullende insgelyks de Eerste Gezagvoerder bezorgen, dat de Officier, die de Dagwagt heeft, door de volgende Officiers de Ronde laat doen; te weeten: door den Bootsman en Schieman na het Tuyg; door den Constapel na de Poorten en 't Geschut; door den Timmerman na de Ronthouten en de Naaden in de Watergang en buyten Boort en dat in den Voormiddag door den Bottelier, nevens een Stuurman de Brootkamer, en door den Zeilmaaker met de-

dezelven de Zeilkooi bezigtigt wordt, om te zien, of alles droog en zonder lekkagie is, van welke ronden aan den Eersten Gezagvoerder rapport zal moeten gedaan worden.

10.

EN op dat ook alles ter defensie in staat en gereetheit mag zyn, zal de Eerste Gezagvoerder Order stellen, dat altoos by Dag en Nagt, 4 a 6 Stukken in de Kuyl gereet en opgeroet, twee brandende Lonten onder de Bak en half Dek zyn, als mede, dat het gemeene Volk, by het afgaan der Wagten, hun Kooyen hebben gesjort, zullende vervolgens boven al bezorgen, dat het Buskruyt, by gelegentheit alle 14 dagen of ten minste alle maanden word gekeert, en om de 2 Maanden de Patroonen vermaakt worden, waar by de Eerste Lieutenant of Opperstuurman present zal moeten zyn, en alle voorzorgen (ten opsigte der visitatie van de geenen, die hier by noodig zyn,) zullen worden gebruykt, en zal niet alleen de tyt van dit Kruyt keeren in 't Journaal van den Eersten Gezagvoerder worden genoteert, maar ook met hantteekening van den Constapel moeten worden bevestigt, op pœne dat hy contrarie doende, deswege zal verbeuren een boete, by den Regter van de gedestineerde plaatse te stellen; of naar het verzuym groot of klein wordt bevonden; zullende boven dien door hem ook het Buskruyt niet mogen worden verspilt, wyl buyten het Salut en Contra Salut voor vreemde Naties, Compagnies Reeden, en 't geen verder by de Instructie voor de Hooft Officiers ter Zee, door de Hooge Regeering van Indië deswege is gereguleert, en 't welk in het Journaal zal worden genoteert, alle andere Schoten voor zyn Reekening zullen zyn, buyten de pœne, deswege by den Artikelbrief vast gestelt, en boven dien te verantwoorden, de ongelukken daar uyt voorkomende.

Ordre op de defensie, het keeren van het Buskruyt en het vernieuwen der Patroonen, en de Eerschoten.

Volgens Instructie als boven en Instructie van Kooplui-den en Schippers. Articul 16.

Volgens Instructie voor de Hooft Officieren ter Zee, gearresteert te Batavia 1743. En Resolutie, der 17en. wegens het verbieden van Eerschooten. Ao. 1695.

11.

EN op dat niet alleen het Buskruyt, maar ook alle Equipagie Goederen, in 't byzonder de Zeilen, en zelfs eenige Leevensmiddelen, welke bederf onderworpen zyn, zullen worden geconserveert, zullen dezelven, by gelegentheit van tyt en goet weêr, somtyts moeten worden opgehaalt, gelugt, en verfrist, gelyk ook de zwaare Touwen, die gewatert moeten worden, en

Ordre op het Conserveeren en lugten van sommige Equipagie Goederen en Vivres, en het menageeren van dien. Volgens Instructie van

Koopluyden en Schippers. Artikel 23.

en zal de eerste Gezagvoerder bezorgen, dat ieder Officier zyn aanbetrouwde Goederen naar behooren bewaart, menageert, en dat de Provisiën, voornaamentlyk de Dranken, volgens den Rançoenbrief worden uytgedeelt.

12.

Ordre op het schoonhouden der Schepen. Volgens Instructie van de Capiteins. En Instructie voor Koopluyden en Schippers. Artikel 11. Volgens het Artikel 76. in de Generaale Artikelbrief.

EN op dat alle onreinigheit worde geweert, zal men 's Morgens en 's Avonts het Schip van buyten hebben te spoelen, en de dekken te veegen, als mede, wanneer de tyt en gelegenheit toelaat, tweemaal ter weeke het boven Dek, en eens ter weeke het onder Dek te schraapen en te spoelen, de luyken en lugtpoorten te openen, vervolgens met Buskruyt te rooken, en Azyn te sprengen, en van dit alles aantekening te houden, en aan de Caap, Batavia of Ceylon met het Journaal te doen blyken, aan den geenen, die daar toe is gecommitteert, op de verbeurte van twee Maanden Gagie voor die geenen, die daar in naalatig zyn geweest.

13.

Ordre op het gebruyk van de Ventilator of Lugtpomp. Volgens Resolutie der 17e Ao. 1750.

MAar wyl de gelegentheyt van weer en wint somtyts verhindert, de Luyken of Poorten te openen, zal de Eerste Gezagvoerder in dat geval bezorgen, dat de lugtpomp of Ventilator, dagelyks word gebruykt, om dus de lugt te verschen, en zulks mede in zyn Journaal noteeren, op de verbeurte van twee Maanden Gagie, indien het zelve wordt verzuimt.

14.

Ordre op het gebruyk der Brandspuyt. Volgens Resolutie der 17e. Ao. 1746. en 1750.

EN dewyl voor onverhoopt toeval van brant, aan de Schepen een Brandspuyt wordt mede gegeven, wordt hem gelast, dit instrument niet alleen daar toe, maar ook in andere gevallen, als het natmaaken der Zeilen &c. en by het reinigen der Schepen te gebruyken, om dus dezelve altoos in staat te hebben, en de ledere Slangen niet te laaten verstikken; en zal de tyt wanneer, en waar toe de Brandtspuyt is gebruykt, in het Journaal moeten worden genoteert, op de verbeurte van twee maanden Gagie, en op pœne, dat indien het gemelde Instrument mogt worden verwaarlooft, de Eerste Gezagvoerder daar voor op zyn reekening zal worden belast.

En

15.

EN by toeval van ziektens onder het volk, zal de Eerste Gezagvoerder en Scheepsraat het benoodigde voor de Zieken, zoo aan bekwame legplaats, spys en drank en Persoonen die dezelven zullen bedienen en wat meer, naar opgave der Chirurgyns, tot herstelling en weering van meerder ongemakken, zal noodig zyn, moeten bezorgen, en by besmettende ziektens een bekwame plaats laaten afschieten, om zulke Persoonen afzonderlyk te leggen, en zal hy by het delibereeren in den Scheepsraat wegens de behoeftens der Zieken, of het verminderen van 't Rantsoen derzelven, den Oppermeester moeten consuleeren en denzelven in den Raat roepen, om voor te draagen en te doen verstaan 't geen hy ten dienste der Zieken meent noodig te zyn.

Ordre op het bezorgen der Zieken. Volgens Ampliatie op de Instructie van de Koopluyden en Schippers by de 17en. dato September 1739. Artikel 2, 3, 4. en 5. En volgens het 13, 14 Artikel in de Instructie van de Kooplieden en Schippers. Als mede in de Generaale Artikel Brief Artikel 75 en 76.

16.

EN, ten einde de Eerste Gezagvoerder mag weeten, wat van de pligt der Chirurgyns is, wordt aan hem der zelver Instructie ter hant gestelt, waar by hy kan zien, wat hem en hun wegens de Zieken nog te doen staat, waar na hy zig zal hebben te reguleeren, wordende de Eerste Gezagvoerder gelast, alle hulpe, in 't volbrengen der ordres, aan den Chirurgyn toe te voegen, en aan het volvoeren van dezelven de hant te houden, en voornaamentlyk in 't schryven van het dagregister wegens de Zieken, aan den Chirurgyn geordonneert, zullende de Eerste Gezagvoerder de breete en lengte der plaats, waar men zig bevindt, hem berigten.

Verdre ordre deswegen. Volgens het 15 Artikel in de Instructie van de Kooplieden en Schippers.

En Volgens de ordre der Chirurgyns en Ampliatie der 17en. den 26 February 1739. Agter de boven gemelde Instructie.

En, wyl den Chirurgyn op de Schepen van 160 a 150 Voeten een hut en op de mindere Charters een plaats by de Onderstuurlieden is toegestaan, zo wordt de Eerste Gezagvoerder gelast, te bezorgen, dat niet alleen die plaats hem toegevoegt, maar ook gelaaten worde.

Volgens het 13 Artikel van bovengemelde Instructie.

17.

EN, op dat de Chirurgyns in de havens deezer landen geen onnoodig gebruyk of morsseryen met de medicamenten pleegen, zal de Sleutel van de Mediçyn Kist door den Gezagvoerder in de Scheepsdoos worden bewaart, tot dat hy buyten gaats zal zyn, wyl op de Reede een Doos met Mediçynen Extra verstrekt wordt.

Ordre op het bewaaren der Mediçynen volgens Resolutie van de 17en. 1721.

18.

18.

Ordre wegens het koopen van Ververſching en Citroenen op St. Jago of andere vreemde Reeden en het gebruyken der Penningen daar toe verſtrekt. Volgens Reſolutie der 17en. A°. 1750. en 1686.

VErder zal tot ververſching van de Zieken, en het verdere Volk by het aandoen van St. Jago of eenige andere vreemde Reede onder de ververſching een genoegzame quantiteit van Citroenen worden aangekogt, welke inkoop de Eerſte Gezagvoerder in de Journalen van hem en zyn Stuurlieden zal doen aantekenen, en doen blyken, op de verbeurte van twee Maanden zyner Gagie, wordende tot dien aankoop hem genoegſame penningen mede gegeeven, weshalve hy van deeze Penningen binnen gaats, nog op eenige andere Compagnies Reede, gebruyk zal mogen maaken, op pœne dat zyn Rekening met die uitgave zal belaſt worden.

19.

Ordre op het verſtrekken van Klederen voor het Volk. Volgens Reſolutie der 17en. 1742.

VOorts zal hy mede tot gemak en gezontheit van het Volk in de koude, wanneer het zelve geen genoegzaame Kleeding in de Kisten heeft (waarop by aankomſt aan Boort de Eerſte Gezagvoerder onderzoek zal laaten doen) aan ieder een Pakje van de mede gegeeven Klederen uitdeelen, en derzelver Soldy Rekening daar mede inkoops prys belasten, en het gemeene Volk niet alleen nootzaaken, dit Pakje aan te neemen, maar hen daar toe ook houden, dat zy het rein en zuyver bewaaren, om aan geene zyde van de Caab weder te gebruyken.

20.

Ordre tegen het kwalyk tractee- ren van de onder Officieren en het volk, voornaamentlyk als zy voor eenig gevaar koomen te waarſchouwen. Volgens Reſolutie der 17en. 1728.

DE Eerſte Gezagvoerder zal mede hebben te letten, dat door hem of zyn Opperofficieren, de Onderofficieren nog het gemeene volk niet kwaalyk worden getracteert, en veel minder als iemant van dezelven hen komt waarſchouwen, van eenige ſtranden of droogten te hebben gezien, alſchoon zulks naderhant abuſief mogt worden bevonden, maar in tegendeel op die waarſchouwing agt te geven, en, dezelve oordeelende van belang te zyn, aanſtonts meſures daar na te neemen, of wel den Scheepsraat te laaten beleggen, om te overleggen, wat beſt gelaaten of gedaan zy, op pœne van Casſatie voor den geenen, die het tegendeel verrigt.

21.

21.

WEshalve de Eerſte Gezagvoerder en de verdere Officiers hun commando met discretie zullen voeren, waar tegen ook de mindere Officiers en het Volk, den Eerſten Gezagvoerder en de Officiers, die boven hen geſtelt zyn, met alle respect, zullen moeten bejegenen, op pœne daar toe geſtelt: en, om de goede ordre te houden en de desordres te beletten, zal aan hem, of den Wagt hebbenden eerſten Officier blyven gedefereert een domeſticque correctie over het Volk met een endje dun touw, dewelke hy aan de Zeevarenden door de Quartiermeeſters, en aan de Militairen door de Corporaals zal laaten verrigten; maar wanneer eenig Onderofficier eenige correctie meriteert, zal door den wagthebbenden Officier aan den Eerſten Gezagvoerder daar van berigt worden gegeeven, en op en na deszelfs ordre zal de voorſz. Onder of Deks Officier moeten worden gecorrigeert: dog zal de Eerſte Gezagvoerder in 't corrigeeren van Opper of hooger Officieren (waar onder ook de Predikanten en Ziekentrooſters) hebben te obſerveeren, dat zulks niet in præſentie van 't Volk maar apart geſchiede, ten ware dezelven eenige openbaare en al den Volke bekende misdryven hadden begaan, waar over, by Sententie, een exemplare ſtraffe zoude moeten geſchieden.

Ordre op het voeren van het commando en op domeſticque ſtraffen, als mede ordre tegen het ſtraffen (by forme van Juſtitie) buyten kennis van den Raat. Volgens Inſtructie voor de Capiteins. A°. 1742. En Reſolutie van de 17en A°. 1705.

Ordre op het beſtraffen van hooge Officieren volgens Inſtructie voor Kooplieden en Schippers, Artikel 24.

De Eerſte Gezagvoerder zelf nog eenig ander commandeerent Officier zal op eigen autoriteit, buyten kennis van den Scheeps of breeden Raat, over eenige grove misdryven (buyten de voorgemelde domeſticque correctie) by wyze van Juſtitie, geen ſtraffe mogen oefenen, het zy door 't laarzen voor de Maſt of anderſints, zullende de Contraventeurs voor de eerſte reize verbeuren zes Maanden hunner Gagie, en voor de tweede reize, boven dien, worden verklaart inhabiel, of onbekwaam, om ooit de Compagnie te dienen.

22.

DOg ſchoon de Eerſte Gezagvoerder met beleeftheit en discretie zyn gezag moet gebruyken, zal dezelve evenwel, uit een verkeert mededogen, geene misbruyken onder het Volk of de Officieren, tegen de ordre der Compagnie, over het hooft zien, of ongeſtraft laten pasſeeren, en wel de Debauche in wyn of ſterken drank, het zy op de reize, of in de havens van deeze Landen of van Indië, maar dezelve zonder eenige oog-

Ordre tegen het dulden of laaten pasſeeren der misbruyken, en voornaamelyk tegen de Debauche in Wyn of ſterken drank. Volgens Inſtructie der Schippers en

Kooplieden. Artikel 12. En generaalen Artikelbrief, Artikel 89. in Scheepsraats Instructie, Artikel 8.

luyking hebben tegen te gaan, of te straffen naar bevinding van zaaken, of met de pœne by den generalen Artikelbrief, Artikel 89. gearresteert, of wel al zulke Persoonen (Officiers zynde) boven gemelde pœne, in den Scheepsraat, voor eenige tyt, van hun ampt te ontzetten, of by volharding, te deporteeren, en andere bekwaame Personen in hunne plaats te stellen.

23.

Ordre voor den Scheepsraat volgens den Artikelbrief, Artikel 4. tot 13. en verder pag. 51. in gemelden Brief, en Artikel 120, 121. en volgens Instructie voor den Scheepsraat, Artikel 11, 12,

DE gemelde Scheepsraat, waar van de Leden by den generaalen Artikelbrief zyn bepaalt, of by nadere Resolutie zoude mogen gereguleert worden, zal zig moeten gedraagen aan de ordres in de generaalen Artikelbrief voorgeschreeven, en zullen, by de eerste zitting, de Leden den Eet, op het naarkomen der Justitie in handen van den Eersten Gezagvoerder moeten aflegen, en de Eerste Gezagvoerder weder denzelven in handen van de Leden, en ieder den zelve Eet met zyn Naam of Merk bekragtigen, waar na het ordinair en daar toe mede gegeven Gebed, voor de Vergadering, zal gedaan, en de deliberatie over de zaaken begonnen worden, waar omtrent de Onderkoopman, Boekhouder of Adsistent de penne zal voeren, en alle Aanklaagingen, Sententies en Extracten zal moeten schryven en registreeren.

24.

Verdere ordre voor den Raat, volgens Breeden raats Instructie. Artikel 4. wegens het contra advys van eenig Lit.

EEn der Leden van gemelden Scheepsraat niet met het advys der meeste stemmen accordeerende, zal zyn protest of contra advys mogen doen aantekenen, dog het zelve buyten den Raat niet openbaaren, maar geheim moeten houden.

25.

Ordre wegens het in apprehensie neemen der Militairen.

Scheepsraats Instructie, Artikel 10.

EN, schoon de Commandeur van de Soldaten, buyten de Capitaale of Halszaaken, geen Lit van den Scheeps raat is, zal evenwel buyten zyn kennisse niemant der Militairen in apprehensie worden genomen, dog blyvende niettemin de autoriteit van den Eersten Gezagvoerder in haar geheel, om ook zonder iemants advys, voor zyn rekening eenig delinquant in

de

de Boeijen te mogen ſluyten, waar over verder by den ordinairen Scheepsraat, of, indien het Capitaale of Halszaaken zyn, by de Scheeps breeden raat zal moeten worden gedelibereert, waar van de Leden mede in den Artikelbrief, op Artikel 14 zyn gereguleert.

Artikelbrief, Artikel 5. Artikelbrief, Artikel 14.

26.

WYders wordt deeze Scheepsraat, of die in 't byzonder over de Juſtitie is geſtelt, gelaſt, te bezorgen, dat alle Sententien en beſluyten worden ter uytvoer gebragt, en de Provooſt in zyn functie worde gemainteneert, en hem de boete toegeweezen, zoo als by den generaalen Artikelbrief is vaſtgeſtelt.

Ordre wegens het uytvoeren van Sententien, en 't maintenee-ren van den Provooſt. Volgens Artikelbrief, op Artikel 104, tot 109.

27.

WAnneer eenige Schepen met den anderen zyn gecombineert, en dus een Hooft of Commandeur over het Esquader, het zy hier te Lande of in Indië zal weezen aangeſtelt, zal door deeze combinatie worden geformeert een Vloots of breede Raat, waar voor de ordre in den generaalen Artikelbrief op Artikel 7 tot 13 incluys is te vinden, alwaar ook de Leden van dezen Raat zyn gereguleert, waar naar een ieder, en particulier ieder Eerſte Gezagvoerder zig zal moeten reguleeren, zullende de Commandeur, of Chef d'Esquadre, als het Hooft, of de Præſident van den Vloots of breeden raat, ook mogen præſideeren in den particulieren Scheeps raat op ieder Schip, zoo het door hem noodig geagt wordt, dien te laaten vergaderen.

Ordre voor de Vloots of Breedenraat. Volgens Artikelbrief, Artikel 7 tot 13.

En volgens Scheepsraats Inſtructie. Artikel 3.

28.

EN zal verder tot het behouden der goede ordre in de Vloot, ieder Eerſte Gezagvoerder de bevelen van den Commandeur of breeden raat reſpecteeren en agtervolgen, en onder deszelfs Vlagge of Wimpel moeten blyven tot de tyt of plaats, by de ordre in Nederlant of Indië door de Compagnie, of wel door den breeden raat zelven bepaalt, en een ieder Lit van deezen Raat zal gehouden weezen, op het bevel van den Commandeur, zig te tranſporteeren te Water of te Lande, daar 't noodig weezen zal, de Reſolutie van deezen Raat te executeeren,

Verdere ordre voor den breeden Raat, wegens het gezag van den Commandeur en 't ſchryven der Reſolutien, volgens breeden Raats Inſtructie. Artikel 13, 14. En de Zeilagie ordre.

Ju-

Justitie te helpen administreeren, en alle andere zaaken te effectueeren, op pœne, daar toe gestelt; en zullen alle Resolutiën van deezen Raat in een boek geregistreert, en by de Leden ondertekent worden; welk Resolutieboek by den Commandeur zal worden bewaart: zullende het geresolveerde, indien zulks niet moet worden gesecreteert, by wyze van Notul door de andere Leden in hun Journaal worden gestelt, en eenigen der Leden met de anderen van het geresolveerde verschillende, zullen hun protest en advys mogen laaten aantekenen, dog het zelve geheim moeten houden, gelyk zy mede zullen moeten geheim houden al het geen by den Commandeur wordt noodig geagt.

Breedenraats Instructie. Artikel 5.

29.

Verdre ordre voor den Breeden Raat, by de eerste zitting.

EN opdat de Leden van deezen Raat onderworpen mogen zyn aan de bevelen, dieswege voorgeschreeven, zal de President, by de eerste zitting, alle de formaliteiten waarneemen, die by de eerste zitting van den Scheeps raat zyn gelast of buyten dien in den Artikelbrief op het 121ste Artikel te vinden zyn.

30.

Ordre wegens het Commando, als eenige Schepen in Zee zig met elkanderen combineeren. Volgens Artikelbrief. Artikel 8. En by versterf der Commandeurs volgens de Zeilagie ordre.

INdien eenige Schepen van dezelfde, of andere Kamers der Nederlandsche Oost Indische Compagnie, zig by geval op de uyt of t'huys reize in Zee mogten ontmoeten, en resolveerden, met den anderen te combineeren, zal het Gezag of Commando over dezelven worden gestelt aan den outsten Capitein, Capitein Lieutenant, of Schipper in rang, gerekent naar hunne actens van aanstelling: en, by gelykheit van aanstelling, zal het commando vallen op het Schip, dat naar de in rang zynde Kamer den voorrang heeft, ende Eerste Gezagvoerder van het zelve zal daar voor moeten worden erkent, 't welk ook zal geobserveert worden, by het overlyden van den Commandeur, die hier te Lande over het Esquader is aangestelt.

31.

Ordre voor den Commandeur van het Esquader, wegens het by een houden der Schepen.

EN zal de Commandeur van dat Esquader ook bezorgen, dat de Schepen blyven gecombineert, tot die plaats, welke by hen in den breeden raat is bepaalt, en tegen de onwilligen, met kennis van den breeden Raat zyn gezag gebruyken, en zig bevly-

vlytigen, dat Compagnies Schepen tegen alle onheilen worden bewaart, wyl hy deswege op de gedestineerde plaatse aan verantwoording onderworpen zal zyn.

32.

AAngaande het bewaaren en het verantwoorden van de Equipagie en andere goederen, het welk den Eersten Gezagvoerder is aanbevolen, zoo zal hy bezorgen, dat niet alleen, gelyk hier voor Artikel 11. is gezegt, dezelven worden in staat gehouden en behoorlyk gemenageert; maar hy zal ook zoo hier, als in Indië by aankomst op zyn bodem, gehouden zyn, de Equipagie goederen en gereetschappen, voor byzondere Officieren geschikt, of wel door hem aan dezelven toebetrouwt, te laaten naazien, en dezelven aan de gemelde Officieren, volgens een Lyst daar van, ter hant te stellen, en die wegens den ontfang te laaten ondertekenen, om, by aankomst op de gedestineerde plaatse of wel eerder, als de Eerste Gezagvoerder dit noodig agt, aan hem wegens het verbruykte of verlorene verantwoording te doen.

Ordre op het verantwoorden der Equipagie goederen, volgens Extract Resolutie der 17en dato 20 Augusti 1736.

33.

EN wyl den Eersten Lieutenant of Opperstuurman de toezigt over de Equipagie en andere goederen, onder het gezag van den Eersten Gezagvoerder, mede is aanbevolen, en veele goederen aan hem moeten worden toebetrouwt, zal de Eerste Gezagvoerder bezorgen, dat door den gemelden Lieutenant of Opperstuurman goede aantekening worde gehouden van het geen op de reize, waar toe en wanneer, het is verbruykt, en wat by aankomst ter gedestineerde plaatse is overgebleeven; welke aantekeningen als dan tegen den anderen zullen worden nagezien, om daar uyt een generaalen Inventaris of Equipagieboek te formeeren.

Verdere ordre volgens Resolutie als boven en volgens het Equipagieboek, geresolveert by de 17en 1669.

34.

VOorts wordt de Eerste Gezagvoerder gelast, in het opstellen van deezen Inventaris of Equipagie boek de ordre te houden gelyk gebruyklyk is, te weeten, dat de mede gegeevene, de verbruykte of verlorene, en de overgebleevene goede-

Ordre op het formeeren van het Equipagieboek, volgens Resolutie als boven en in het Equipagieboek.

deren, ieder in byzondere Lynen, ſtaan uitgedrukt, hoe en waar toe en wanneer dezelven zyn verbruykt of weggeraakt; en dat by aankomſt ter gedeſtineerder plaats, de goederen onder de byzondere Officieren aan hem zyn verantwoort, en de reſtanten in dit Equipagie boek zyn overgebragt, en verklaaringen onder preſentatie van Eede wegens de vermiſte, verlorene of te kort bevondene goederen zyn gemaakt, om aan het Equipagie boek of den Inventaris geannexeert of vaſtgehegt te worden.

35.

Ordre wegens het ſluyten van het Equipagie Boek, volgens bovengemelde Reſolutie en volgens Reſolutie der 17en van Ao. 1744. En ordre op het verantwoorden der Scheeps booten Ao. 1744. Volgens Reſolutie der 17en

DIt alles dus verrigt zynde, zal de Eerſte Gezagvoerder by aankomſt ter gedeſtineerde plaatſe, zo hier, als in Indië, bezorgen, dat het Equipagie boek behoorlyk zy geſlooten en ondertekent, en agter het zelve een verklaring is gevoegt; inhoudende, dat hy alle de goederen, by dit Equipagie boek vermeldt, tot Boot en Schuyt incluys, getrouwlyk heeft opgenomen, en de reſtanten alzoo binnen Scheeps boort heeft gelaaten: dat ook alle de goederen, zoo als die op het gemelde Equipagie boek of den Inventaris ſtaan afgeſchreeven, of wel volgens bygevoegde verklaaring worden verantwoordt, alleen in Compagnies dienſt zyn verbruykt of weggeraakt; preſenteerende het zelve des noots met ſolemneelen Eede te bevestigen: welk Equipagie boek of Inventaris met de verklaaringen, door hem ter gedeſtineerde plaatſe in Indië aan den geenen, die daar toe is geſtelt, en hier te Lande aan den Heer, of Heeren, tot het ontfangen der Schepen geſchikt, zal overgelevert moeten worden.

36.

Ordre op 't ſluyten der Boeken Volgens Reſolutie van de 17en Ao. 1744.

EN wyl op eenigen der uitgaande, als ook op de Retourſchepen, geen Boekhouders meer worden geſtelt, zal de Eerſte Gezagvoerder, buyten het gemelde Equipagie boek, ook de Scheepsboeken moeten houden, op pœne, indien dezelven by aankomſt in deeze Havens niet behoorlyk in ordre zyn gebragt en geſlooten, hy als dan zal verbeuren tien Ducatons ten profyte van den geenen, die door ordre van de Heeren Repreſentanten van zyn Hoogheit, en verdere Heeren Bewinthebberen dat zullen verrigten.

37.

EN wyl buyten de Equipagie en andere goederen van den Bodem, ook de Negotie en zulke goederen, die op vragt ten voordeele der Compagnie ingeladen zyn, aan het opzigte van den Eersten Gezagvoerder zyn toevertrouwt, en waar van hy tot de verantwoording is verpligt, en die zal moeten doen, zo wordt hem ten hoogsten gerecommandeert, daar voor zorge te draagen, dezelven voor bederf of schade te bevryden, en, by toeval van Schipbreuk, daar van te bergen zoo veel hem mogelyk zal zyn.

Ordre wegens den toezigt op de ingeladen goederen. Volgens den generalen Artikelbrief, Artikel 45.

38.

EN ingevalle eenig ongeluk aan de Bieren, op Vragt of Recognitie afgelaaden, mogt overkoomen, 't zy door een ramp aan 't Schip of ander toeval veroorzaakt, zal de Eerste Gezagvoerder gehouden zyn, een beëedigde Verklaring te laaten maaken, 't zy binnen Scheeps boort, of, by formeele Schipbreuk, ter eerster plaatse, alwaar men aan Lant zal koomen, en gelegenheit vinden om het zelve geregtlyk te doen, in welke Verklaring zal moeten worden uytgedrukt, hoe het ongeluk is toegekoomen, hoe veel 'er van de Bieren is gesalveert, of het gesalveerde is verkogt, en voor wat prys, of waar het andersints is vervaaren; welke onkosten daar voor zyn betaalt, van die onkosten een behoorlyke Rekening formeeren, en die aan de Verklaring annexeeren. Gelyk mede verder nog laaten verklaaren, dat 'er geen mogelykheit geweest zy, meerder Bieren te hebben konnen bergen, of meerder by verkoop daar van te konnen maaken: van welke Verklaaring het Origineel zal blyven onder de Compagnie, dog op de requisitie van de Correspondenten der Afladers, Copie daar van aan hun ten hunnen koste worden ter hant gestelt, dan wel, zoo zy niet te Batavia mogt komen, zal de Eerste Gezagvoerder hebben te bezorgen, dat de origineele Verklaring worde overgemaakt aan de Kamer, van waar het Schip is uytgevaaren.

Ordre wegens Bieren op Vragt of Recognitie. Volgens Resolutie 1751.

39.

EIndlyk wordt de Eerste Gezagvoerder gelast, niet alleen den

Ordre op het naarkoomen en doen

volvoeren der ordres, volgens Artikelbrief, Artikel 15.

den generaalen Artikelbrief het volk te laaten voorleezen, maar ook van de andere generaale Ordres of Reglementen in de Scheepsdooze leggende, hun, die dezelven aangaan, kennisſe te geeven, en het geen hem is betreffende promptlyk te obſerveeren, en de andere ordres zonder oogluyking te doen naarkoomen en volvoeren, op pœne, ter contrarie ageerende, dat tegen hem of andere Contraventeurs zal worden geprocedeert naar de ordre, deswege vaſtgeſtelt, en waar op de Fiscaals aan de Caab, en in Indië gelaſt zyn, zig te informeeren.

Accordeert met den Inhout der Reſolutien
in deeze aangehaalt.

In kennisſe van my

N. HARTMAN.

D R U K F E I L.

Artikel 17. in de Kanttekening ſtaat 1721. lees 1681 en 1682.

GEBED
VOOR DE
VERGADERINGE.

HEere God, Hemelſche Vader! gy zyt de fontein aller wysheit. Naardien het U gelieft heeft, ons te ſtellen over het beleit en de regeeringe van dit Schip, * en de aangenomen reize, ten dienſte van de Ooſt Indiſche Compagnie, waar toe wy zonder uwe Godlyke hulpe niet en vermogen, zoo bidden wy, dat gy ons tegenwoordig met uw Vaderlyke genade wilt bywoonen, en met uwen Heiligen Geeſt in onze Vergaderinge preſideeren, opdat ons duyſter verſtant verligt, en wy van alle menſchlyke affecten mogen rein weezen, waar door wy alle onze handelingen zoo beſtieren en beſluyten mogen, dat het alles mag geſchieden ter eere uwes Heiligen Naams en tot welſtant der waare Religie en onzes lieven Vaderlants. Dit alles en wat ons meer van noode is, beſluyten wy met het volmaakte Gebed, 't welk Jezus Christus, onze Heer en Zaligmaker, ons aldus heeft leeren bidden:

* In de breeden Raat hier by te voegen: *Mitsgaders de geheele Vloot.*

Onze Vader, &c.

EED
VOOR DEN
SCHEEPS EN BREEDEN RAAT.

WY ondergeſchreevenen belooven en zweeren mits deezen, dat wy den inhout van den generaalen Artikel brief en de verdere ordres, naar ons vermogen, getrouwlyk in alle poincten zullen naarkoomen, en in alle civile en crimineele zaaken, die mogten voorvallen, een ieder naar onze beſte kennis en weetenſchap, zonder eenig faveur, gunſte of disſimulatie, goet Regt en Juſtitie zullen doen, dat wy ook in dit Collegie onder malkanderen, en met alle anderen, in dienſt der E. Compagnie weezende, goede eenigheit, en vrientſchap zullen houden, en op de Regeeringe van Schip en Volk, * en ingeladen goederen, behoorlyken toezigt zullen neemen, en alle zoodaanige goede ordre ſtellen of helpen ſtellen, als eenigſints mogelyk zal zyn, en ons in alles kwyten, als goede Raaden, ten beſte van de Ooſt Indiſche Compagnie, gehouden zyn en behooren te doen.

* In de breeden Raat hier by te voegen: *Mitsgaders de geheele Vloot.*

Zoo waarlyk helpe ons God Almagtig.

INSTRUCTIE voor

